

Sekretariatet
Sandra Hedman
Tfn: 063-147509
E-post: sandra.hedman@regionjh.se

2018-10-02

DNR

Rapport om Norrtåg AB utifrån Regionstyrelsens uppsiktsplikt 2018

Regionstyrelsen fastställer årligen en plan för uppsiktsplikt som beskriver vilka bolag, stiftelser, förbund och nämnder som under året ska vara fördjupningsärenden. 2018 års plan fastställdes den 28 februari 2018, § 59. Norrtåg AB är ett av de bolag som valdes ut. Den här rapporten redovisar om bolaget bedriver sin verksamhet i enlighet med fullmäktiges beslut, att ekonomin efterlevs och att medlen används på ett ändamålsenligt sätt.

Regionstyrelsens uppsiktsplikt regleras i kommunallagen (KL), 6 kap § 1. Där framgår att styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av regionens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet, verksamhet som bedrivs i bolag samt kommunalförbund, föreningar och stiftelser som regionen är medlem i. Uppsiktsplikten innebär bland annat att övervaka den ekonomiska förvaltningen, tillse att medlen används ändamålsenligt och övervaka att regionfullmäktiges beslut verkställs. Uppsiktsplikten begränsas till en rätt för styrelsen att vid brister göra påpekanden, lämna råd och ge anvisningar samt om det är nödvändigt föra ärendet till fullmäktige som får vidta åtgärder.

Norrtåg AB tillhör de bolag som regionala utvecklingsnämnden bevakar och följer upp. Det utifrån nämndens ansvar för de regionala utvecklingsfrågorna och nämndens ansvar som regional kollektivtrafik myndighet. Den här rapporten utgår därför från den uppföljning som nämnden gjort på sitt sammanträde den 10 oktober 2018. Regionstyrelsen har i sin uppsiktsplikt även tagit del av delårsrapport och kvalitetsredovisningar. I samband med att utskottet för ekonomi hade möte den 17 september redovisade också Chef för område infrastruktur och kommunikationer inom regionala utvecklingsförvaltningen om bolagets aktuella ekonomiska läge, verksamhet och prognos. Utskottet fick ställa frågor och fick svar.

Om bolaget

Norrtåg AB ägs till 25 % av Region Jämtland Härjedalen, övriga delägare är Kommunalförbundet Norrbottens läns kollektivtrafikmyndighet och Kommunalförbundet kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlandslän, och Länstrafiken i Västerbotten AB, 25 % vardera. Bolagets uppdrag är att bedriva

persontågtrafik på dagtid i respektive län samt mellan länen och angränsade län enligt överenskommelse med staten/Trafikverket.

I samverkan med ägarna ska bolaget planera, upphandla och samordna persontrafik med hög kundtillfredsställelse. Arbetet ska ske i enlighet med avtalet med Trafikverket om utveckling av regiontågtrafiken i länen. Trafik för arbetspendling är viktigt att tillgodose. I augusti 2016 tillträdde en ny operatör, Svenska Tågkompaniet AB.

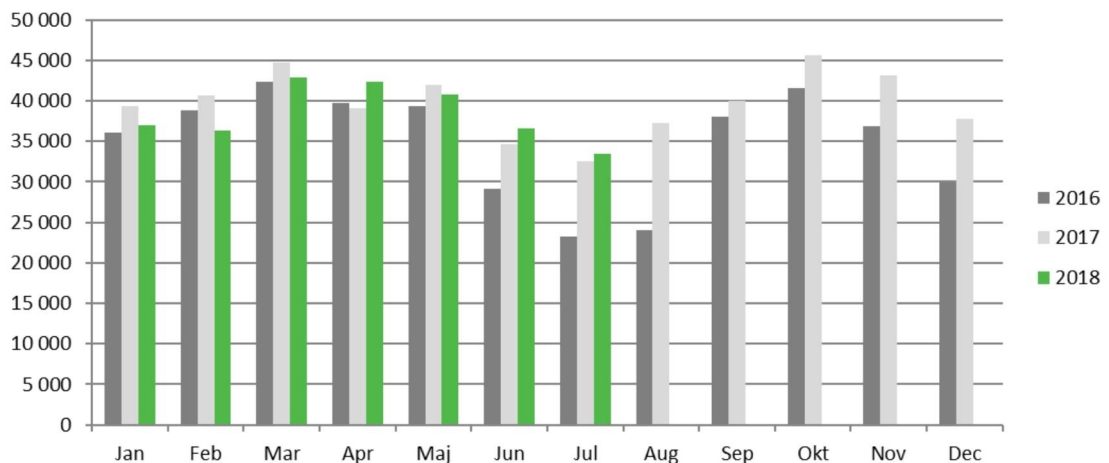
Verksamhet och mål

De övergripande målen för Norrtåg AB återfinns i ägardirektiv. Målen har följts upp och återredovisats till ägarna. Bolaget har utöver ägardirektivet också egna mål kring resande, kvalitet och ekonomi.

I bolagets delårsrapport per augusti som redovisades för ägarna i september finns en återredovisning om bolagets måluppfyllelse.

Mittlinjen Sundsvall-Östersund-Storlien-Trondheim har ett bra resande, bra turtäthet och hög regularitet och punktlighet som bidrar till en positiv utveckling. Vintern 2018 innebar många störningar i trafiken. Bland annat utifrån den enorma mängden snö som föll över hela norrlandsregionen. Något som gav negativ effekt i form av minskat resande, inställda turer och sämre punktlighet.

Resande ack 2018 -1 %

- För målet om en positiv reseutveckling är det totala resultatet för perioden januari till augusti – 7 % att jämföra med +7 % föregående år. Förklaringen till det är värderförhållandena under vintern.
- För målet om punktligheten (+ 5 min) är resultatet för perioden 77 % jämfört med 88 % samma period föregående år.
- För målet om regulariteten (hur ofta en tur har utförts av alla planerade turer) 89 % att jämföra med fjolårets resultat på 92 %. Fler turer ställdes in.

Erfarenheterna från vintern har medfört att bolaget har tagit fram en Genomförandeplan för vinter – 101 punkter. Planen omfattar bland annat:

- Förbättrat banunderhåll, Trafikverket har ansvaret
- Förtydligande om ansvarsförhållanden mellan operatör och Norrtåg AB
- Förbättringar på fordonen

Norrtåg har erhållit tre ytterligare fordon från Transitio AB. Fordonen kommer i trafik under 2019. De kommer att användas för nystartad trafik Boden-Luleå, i Västerbotten och Västernorrland. Förberedelse för uppgradering av ombordsystem ERTMS samt förstudie om multifunktion vagnsverkstad pågår.

I ett långsiktigt perspektiv vad gäller finansiering förs dialog med Trafikverket om statlig medfinansiering för trafik och finansiering av ERTMS uppgradering. De nuvarande avtalen om statlig medfinansiering löper ut 2021 respektive 2025.

Återredovisning

I ägardirektiven framgår att bolaget ska, utifrån de tidplaner som upprättas av ägarna, utan dröjsmål överlämna årsredovisning, delårsrapporter med helårsprognos och övrig information av betydelse. Bolaget ska årligen inbjuda parterna till informationsmöten. Norrtåg har delgett Region Jämtland Härjedalen rapporter i enlighet med ägardirektivet. Det sker också kontinuerliga avstämningsmöten med ägarna.

Ekonomi

Region Jämtland Härjedalens ägarbidrag för 2018 uppgår till 23 636 mkr, varav 3 670 mkr finansieras av den extra statliga medfinansieringen (20 mkr) som Norrtåg AB erhållit från staten.

Under 2018 har kostnader för banavgifter och el har varit lägre än budgeterat beroende på de stora trafikstörningarna med många inställda turer som uppstod i vintras.

Prognos för helåret 2018 är ett överskott på 17 602 mkr för bolaget.

För Region Jämtland Härjedalen innebär det att 2 734 mkr fonderas.

Summering

Sammantaget visar rapporten att bolaget bedriver en verksamhet i enlighet med övergripande mål vilket återredovisas till ägarna. Den snörika vintern 2018 har inneburit störningar i trafiken. Det har resulterat i ett minskat resande, inställda tåg och sämre punktlighet. Bolaget har utifrån det vidtagit åtgärder. Bolaget har en ekonomi i balans. På grund av vinterns stora trafikstörningar med många inställda turer har kostnader för banavgifter och el varit lägre än budgeterat. Prognos för helåret 2018 är ett överskott på 17 602 mkr för bolaget. För Region Jämtland Härjedalen innebär det att 2 734 mkr fonderas.